

Gauss'un Evlenme Teklifi

Evirip çeviren: Tülay Dikenoglu* / tdikenoglu@yahoo.com

Aşağıdaki alıntı Gauss'un (1777-1855) ilk eşi olacak olan Johanna Osthoff'a (1780-1809) yazdığı 12 Temmuz 1804 tarihli mektuptan alınmıştır. Mektup, birçok matematikçiyi şaşırtacak ölçüde Gauss'un tutkulu ve şairane yanını ortaya koyuyor.

Benim gerçek dostum,

Bugüne kadar uygun bir ortam bulup size dökemediğim kalbimi yazarak dökmemi mazur görün lütfen.

Sizin o kendini herkese belli etmeyen meleksi erdemleriniz ve bu erdemlerin gerçek bir aynası olan soylu yüzünüz için bir kalbim olduğunu söylememe izin verin. Siz, ey sevgili alçakgönüllü ruh, kibirden o denli uzaksınız ki değerinizin ayırımında bile değilsiniz, ilahların sizi nasıl cömertçe ve titizlikle donattığını bilmiyorsunuz. Ama kalbim sizin değerini biliyor ve buna zor dayanıyor. O, çok uzun zamandır size ait. Onu reddetmezsiniz değil mi? Siz de kalbini bana sunar mısınız? Sevgili insan, size sunduğum bu eli tutacak mısınız ve bunu seve seve yapar mısınız? Benim mutluluğum bu sorunun yanıtına bağlı. Çünkü size şimdilik zenginlik veya şaşaa vaat edemem. Fakat sevgili insan, sizin güzel ruhunuz hakkında yanıltmış olamam – siz de zenginlik ve ihtişama eminim ki benim kadar kayıtsızsınız. Yine de, gelecekte beklentilerimi hesaba katmazsak bile, tek başıma gereksindiğimden fazlasına ve iki genç insanın kaygısız ve hoş bir hayat sürmesine yetecek kadarına sahibim. Sıcacık bir sevgiyle dolu ve içten bir kalp size sunabileceğim en iyisidir.

Bu kalbin sizi tamamiyle tatmin edip etmeyeceğini, aynı içten duygularla karşılık verip veremeyeceğinizi, benimle el ele kanaatkâr bir hayat yolculuğuna çıkıp çıkamayacağınızı sorun kendinize sevgili dostum, ve kararınızı çabuk verin.

Kalbimdeki tutkuyu bu sanatsız ama dobra sözlerle size sundum değerli insan. Bunu bambaşka türlü de yapabilirdim. Cazibenizin resmini çizibilirdim – ki bu tamamen gerçekleri yansıtsa da siz bunu iltifat olarak kabul ederiniz; tutuşan renklerle size olan aşkımin resmini çizibilirdim – ve elbette bunun için sadece kalbimi dinlemek yeterli olacaktı – siz arzularımı kabul veya reddettikten sonra beni bekleyen mutluluğu veya üzüntüyü tarif edebilirdim. Ama bunu yapmak istemedim. Bu yüzden benim bu bencil olmayan aşkımin saflığından kuşku duymayın. Kararımızı etkilemek istemiyorum. Hayatınızın bu en önemli meselesinde, dışardan düşüncelerin sizi etkilemesine izin vermeyin. Benim mutluluğum için kendinizi feda etmemelisiniz. Kararınıza yön verecek olan sizin kendi mutluluğunuz olmalı. Evet dünyanın en değerli varlığı, sizi o kadar çok seviyorum ki, ancak benim olmanız beni mutlu edebilir, eğer siz de isterseniz elbet.

En sevgili, kalbimin ta içini size açtım; kararınızı heyecan ve korkuyla bekliyorum. Tüm kalbimle,

C.F. Gauss

Johanna evet demeden önce Gauss'u üç ay bekletmiştir. 1805'te evlenmişler, üç çocukları olmuş ancak Johanna 1809'da ölmüştür. Bir yıl sonra Gauss Johanna'nın en yakın arkadaşı Friederica Wilhelmine (Minna) Waldeck'le (1788-1831) evlenmiş ve ondan da üç çocuğu olmuştur. Yoksul bir aileden gelmesi, Fransız devrimi ve Napoléon yıllarında yaşaması, para sıkıntısı, ilk eşinin erken ölümü, ikinci eşinin sağlık sorunları, oğullarıyla anlaşamaması gibi ailesel sorunlar yüzünden Gauss'un hayatı oldukça zor geçmiştir. Ama her şeye karşın, durmadan ve son yıllarına kadar hep matematikle uğraşmış ve çok önemli buluşlar yapmıştır. Beyni Göttingen Üniversitesi'nde saklanmaktadır. Kalbi de yukardaki mektupta... ♣

Gauss'un ilk eşinin resmi ne yazık ki yok. İkinci eşi Minna'nın resmini görüyorsunuz.

* Linköping Üniversitesi (İsveç), Dil ve Kültür dalında sanat yüksek lisans öğrencisi. Mektup, Waldo Dunnigton'un yakın zamanda (2004'te) Amerikan Matematik Derneği tarafından yeniden basılan klasik biyografisi "Carl Friedrich Gauss: Bilim Devi"nin 63 ve 64'üncü sayfalarından alınmıştır.